

**Det här vill
moderaterna.**

Sverige har förändrats och moderaterna utvecklats för att lösa vår tids problem. I valet kommer du att möta ett nytt moderaterna. Vi har ringat in dagens problem och formulerat förslag till lösningar.

De viktigaste frågorna för oss är att nästan 1,5 miljoner människor står utanför arbetsmarknaden. Att sjuka människor måste köa för att få vård i tid. Att svenska elever inte lär sig tillräckligt. Och att många människor inte vågar gå ut efter mörkrets inbrott.

Nya moderaterna sätter arbete före bidrag genom att sänka skatten mest för dem som tjänar minst. Vi vill återupprätta välfärden genom att sätta skolan och vården före bidragssystemen. Och vi tänker en gång för alla ta upp kampen mot brottsligheten. Här beskriver vi hur vi vill göra Sverige bättre. Vårt mål är att skapa en bättre tillvaro i Sverige. För alla.

Rösta på moderaterna i valet.

Innehåll

Våra viktigaste frågor i valet **6**

Människan i centrum	8
Alla människors lika värde	10
Unga och gamla i en ny tid	11

Vårt gemensamma ansvar **14**

Ansvarsfull miljöpolitik kräver säker energi	14
En ansvarsfull djursorg	16
Att växa genom kultur	17
Idrottens betydelse	17

Sveriges utmaningar **19**

Arbete åt fler	20
Det ska alltid löna sig att arbeta	22
Fler företag som anställer	22
Stramare bidragssystem	23
Minska fusket	23
Hela Sverige ska leva	25
Bättre kommunikationer	26

Kvalitet och mångfald i skolan, vården och omsorgen **29**

En modern familjepolitik	29
Satsa på förskolan	31
En skola med kvalitet - för alla elever	31
Mobbning kan aldrig accepteras	35
Tillgänglighet och mångfald i sjukvården	35

Underlätta för funktionshindrade	37
En tillgänglig tandvård - för alla	37
Trygga pensioner	39
Fler bostäder	40
Fastighetsskatten	41
Otrygghet i samhället	43
Nolltolerans mot brott	43
Underlätta integration	45
En human flyktingpolitik	46
Revorna i välfärden	47
Hårda tag mot knark	48
Sverige i världen	51
Ett starkt Europa	51
Säkerhet tillsammans med andra	53
Bekämpa fattigdomen	53
Sakfrågeregister	55

Våra viktigaste frågor i valet

Moderaternas utgångspunkt i höstens val är att göra ett bra Sverige ännu bättre och att erbjuda dem som har det svårt möjligheter att förändra sin situation. Politik handlar för oss om att utgå från de problem och förhoppningar människor upplever i sin vardag och formulera förslag som ger den enskilde möjlighet att påverka sin vardag.

I dagens Sverige är det tre samhällsproblem som vi tycker är särskilt allvarliga.

Det första är att vi måste få fler arbeten och fler som arbetar. Idag är det 1,5 miljoner vuxna som inte har ett arbete att gå till eller som inte arbetar så mycket de vill. Det är en tragedi för de enskilda individerna, men det är också ett problem för hela samhället, eftersom det tar resurser från politikens kärnuppgifter – att garantera de som bor i Sverige social välfärd, utbildning och brottsbekämpning.

För det andra måste kvaliteten i den skattefinansierade välfärden höjas. För oss är det självklart att välfärden ska finansieras av oss alla via skatten. Men skolan måste bli bättre på att förmedla kunskap på villkor som passar eleverna och köerna måste bort från vården. För att lyckas med detta satsar vi mer pengar än regeringen, men vi ställer

också tydligare krav på vad verksamheterna ska uppnå. Vi låter människor själva bestämma mer över välfärden genom en större valfrihet. Vi tror att det är viktigt att skolpersonal och vårdpersonal får större möjligheter att påverka hur arbetet bedrivs, oavsett om verksamheten drivs i offentlig regi eller har knoppats av och drivs av medarbetarna själva.

Vår tredje prioritering är brottsbekämpningen. Våldet i Sverige blir allt råare och människors oro och utsatthet ökar. Trots det reagerar inte samhället tillräckligt. Vi vill att svensk lag ska gälla lika för alla. Något annat kommer vi aldrig att acceptera.

Detta är våra löften i valet. Vi kommer att göra allt som står i vår makt för att jobben ska bli fler, att kvaliteten i välfärden ska bli bättre och att tryggheten ska öka.

Människan i centrum

Moderat politik utgår från alla människors rätt till frihet. I ett fritt samhälle har människor störst möjligheter att utvecklas och uppfylla sina drömmar.

I ett fritt samhälle finns också de bästa förutsättningarna för ett växande välstånd. Moderat politik bygger på de liberala och konservativa idéer som har visat sig vara de mest framgångsrika krafterna när det gäller att skapa såväl ekonomiskt som mänskligt välstånd. Hos oss är yttrandefriheten och tryckfriheten grunden för det fria samhället, och rätten att äga är central. Vi menar att marknadsekonomin är frihetens ekonomi – en förutsättning för politisk demokrati. Marknadsekonomin är välståndets ekonomi. Den ger både företag och aktörer möjlighet att fritt konkurrera för att uppfylla efterfrågan och önskemål, något som i sin tur är en förutsättning för att välståndet ska kunna växa – och för att välståndet ska kunna komma alla till del. Marknadsekonomin är bättre än alternativen, men det är viktigt att lagar och regler, inte minst på arbetsmarknaden, utformas så att marknadsekonomin går hand i hand med människors strävan efter trygghet.

En fri marknadsekonomi och en gemensam trygghet är lika viktiga för den enskildes möjligheter att förverkliga sina drömmar. Att alla har rätt till en god utbildning ger också bättre möjligheter att

utveckla sin potential, oavsett bakgrund. Att alla har rätt till barnomsorg, sjukvård och äldreomsorg - oavsett hur den egna plånboken ser ut - är centralt för att upprätthålla ett anständigt samhälle. Moderaterna tror på människan och hennes förmåga att växa av egen kraft. Därför sätter vi alltid människorna före systemen.

Alla människors lika värde

Moderaterna respekterar och uppmuntrar till fria val av levnadssätt. Vårt mål är enkelt – oavsett bakgrund, religion, social status, kön, sexuell läggning eller etniskt ursprung ska alla ha samma rätt att välja sitt eget liv, förutsatt att det inte kränker andras frihet eller bryter mot lagen.

Alla människor har lika värde. Varje människa har rätt till respekt för sin person, sina val och sina känslor. Ingen ska behandlas annorlunda på grund av sitt kön eller av andra skäl. Alla former av förtryck och diskriminering måste motverkas.

Sverige har kommit långt när det gäller att utjämna livsmöjligheterna mellan kvinnor och män. Många kvinnor möter dock fortfarande exempel på en föråldrad kvinnosyn i sin vardag. Ansvar för hem och familj vilar tyngre på kvinnor än på män, något som riskerar att negativt påverka kvinnors möjligheter att hävda sig i yrkeslivet. Många kvinnor tvingas utstå ringaktning, glåpord, sexuella trakasserier, övergrepp och våld. Mer måste därför

göras för att öka jämställdheten.

Vi har förslag som får rättsväsendet att fungera bättre, något som skulle förbättra utsatta kvinnors situation avsevärt. För att stärka kvinnors ställning på arbetsmarknaden vill vi också sänka skatten för den som tjänar minst – oftast mamman – när den som tjänar mest är föräldraledig.

Allt kan dock inte lösas med lagstiftning eller via skatte- och bidragssystemen. Moderaternas frihets-syn, som förenar vår övertygelse om människors lika värde med vår övertygelse att människan växer av egen kraft när hon får makt att forma sitt eget liv, är också viktig för att öka jämställdheten.

Alla människor ska ha lika rättigheter oavsett sexuell läggning. Förståelsen måste ökas och levnadsvillkoren förbättras för homo-, bi- och transpersoner. I ett fritt och öppet samhälle är möjligheterna som störst att vara den man är och leva med och älska vem man vill.

Människans val och personliga frihet måste alltid respekteras.

Unga och gamla i en ny tid

Unga människor är i första hand individer med olika krav, behov och önskemål. Detsamma gäller äldre. Samtidigt är det tydligt att unga människors verklighet ändå skiljer sig från de flesta vuxnas

på samma sätt som tillvaron ser annorlunda ut på äldre dagar. Den moderata övertygelsen om människors lika värde och förmåga att växa av egen kraft när hon får möjlighet att forma sitt eget liv är viktig för att öka såväl ungas som äldres möjligheter att uppfylla sina drömmar. Alla människor behövs för att ett samhälle ska fungera. Sverige har blivit ett samhälle där några får vara med, men där andra lämnas utanför.

Utsatta barn måste synliggöras och få ett bättre stöd. Rejåla satsningar måste till för att man tidigt ska kunna gå in och stödja och vid behov erbjuda kvalificerad vård. Utbildning har stor betydelse för ungas möjligheter att skapa sig ett självständigt liv. Vi vill ha en skola där alla elever ges förutsättningar att nå kunskapsmålen och på så sätt få en bra start i livet.

Dagens unga skjuter upp studier och familjebildande. Också inträdet på arbetsmarknaden sker allt senare i livet. Ingen annan åldersgrupp i samhället är lika hårt drabbad av arbetslöshet som ungdomarna. Unga människors skaparkraft och entreprenörlust inom olika områden bör tas tillvara och omsättas till jobb på ett bättre sätt. Med vår politik blir det lättare för företag att anställa och att starta och driva företag.

Sveriges befolkning blir allt äldre. Genom att vi numera kan lindra eller bota många sjukdomar

lever äldre betydligt mer aktiva och berikande liv än tidigare. I takt med detta ökar också behoven av hjälp och vård, inte minst därför att allt fler äldre vill bo kvar hemma så länge det är möjligt. Men vissa varken kan eller vill bo kvar. Därför är det viktigt att det finns god tillgång på olika former av boende för äldre. Boenden som klarar att fylla ett behov av successivt ökande stöd, från service med enkla vardagssysslor, hela vägen till den biståndsbedömda hjälp som äldreomsorgen ger.

Vi vill införa en omsorgsgaranti som ger äldre möjlighet att själva välja vård och omsorg i den egna kommunen, men också att flytta till en annan kommun med bibehållet stöd. Vården ska utföras på samma villkor och med samma gemensamma finansiering, oavsett om utföraren är enskild eller offentlig. Att vårda en närstående innebär ofta stora påfrestningar, både fysiskt och psykiskt, även om det också ger glädje och tillfredsställelse. Moderaterna vill satsa på att utveckla anhörigvården och på att stödja anhörigvårdare.

Vårt gemensamma ansvar

Moderaterna litar på människans vilja att ta ansvar för sina handlingar. Varje människa har också ett ansvar gentemot andra människor. Vi ska hjälpa och stödja våra medmänniskor när deras egna krafter inte räcker till och värna om natur och miljö så att de kan vara till glädje och nytta även för kommande generationer.

Vi har ett gemensamt ansvar för att alla garanteras goda livschanser. Genom att vi gemensamt, via skatterna, finansierar en trygghet, kan alla erbjudas god barnomsorg, utbildning, sjukvård och äldreomsorg. Genom socialförsäkringarna ökar också människors trygghet.

Frivilligarbete är viktigt och innebär inte sällan att en rad arbetsuppgifter som annars inte skulle bli utförda faktiskt blir gjorda. Det är viktigt att känna sig behövd och att kunna göra någon meningsfullt för sina medmänniskor. Frivilligarbetet skulle kunna utvecklas och förbättras.

Ansvarsfull miljöpolitik kräver säker energi

De senaste årens naturkatastrofer runt om i världen får många av oss att fundera kring klimatförändringar och hur miljön kommer att se ut i

framtiden. Det är viktigt att vi tar miljöhoten på största allvar. Bland annat därför måste energipolitiken vara både långsiktig, säker, uthållig och konkurrenskraftig. Vi vill minska utsläppen av växthusgaser och säger därför nej till en förtida avveckling av kärnkraften. Det är inte minst viktigt för att möta nödvändigheten av att minska vårt beroende av kol och olja.

Det är också viktigt att bejaka den tekniska utvecklingen. Vi vill på ett bättre sätt uppmuntra och lyfta fram det arbete som görs för att minska vår energiförbrukning och som kan resultera i alternativa energikällor.

Lagskyddet för älvar och vattendrag måste finnas kvar i stor utsträckning och ytterligare utbyggnad av vattenkraften ska inte betalas av staten. Vi måste bevara havens mångfald genom marina reservat, fiskekvoter och regler för sjöfart. Det är särskilt viktigt att slå vakt om Östersjön som ett känsligt innanhav.

En ansvarsfull djuromsorg

Djuren berikar människans liv. Som allt levande förtjänar även djuren respekt och omtanke. De ska inte fara illa eller hanteras utan omsorg. Människor som håller djur har ett ansvar att bejaka djurs beteende och behov. Far djur illa på grund av slarv eller bristande omsorg vill vi att djurskyddslagen ger kännbara straff.

Att växa genom kultur

Kultur i olika former kan hjälpa oss att få perspektiv på livet och att med hjälp av vår gemensamma historia förstå dagens och morgondagens upplevelser. Kultur innebär för många människor en möjlighet att känna samhörighet och förankring. Kultur kan få oss att växa som människor.

För att kunna vara en fri och utmanande kraft i samhället måste kulturen få utvecklas på sina egna villkor. Vissa delar av kulturlivet kan verka på marknadens villkor, andra behöver offentligt stöd för att kunna bevaras och utvecklas. Offentliga insatser måste dock paras med privata inslag, ideellt arbete och en vilja även hos företag, institutioner och stiftelser att axla sitt ansvar.

Sveriges kulturskapare måste få bättre förutsättningar för sitt yrkesutövande genom förändrade skatteregler och anpassade ersättningsregler. Vi vill satsa extra på kultur för barn och ungdomar i grundskolan.

Idrottens betydelse

Idrott spelar en viktig roll för många människor. Den inte bara väcker engagemang utan hjälper oss att behålla hälsan. Idrott är också ett verktyg för att förhindra utanförskap och segregation. Det gäller inte minst föreningsidrotten.

För att stärka idrotten som en del av det civila

samhället vill vi satsa på barn- och ungdomsidrott genom en särskild "knattmiljard". Vi vill också utveckla politiken för spelmarknaden och villkoren för sponsring samt se över det övriga stödet till idrotten.

Att stärka idrottens möjligheter är att stärka barns och ungdomars möjligheter till nya erfarenheter, gemenskap, värderingsbygge och en fritid fylld med verkligt innehåll.

Sveriges utmaningar

Idag står 1,5 miljoner människor helt eller delvis utanför arbetsmarknaden. En miljon människor i förvärvsaktiv ålder har varken ett jobb att gå till eller studerar på heltid. Bland dessa finns de som är arbetslösa och söker jobb, de som är i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, de som är arbetslösa men inte söker jobb och förtidspensionerade. Till det kommer nästan en kvarts miljon människor som har jobb men är sjukskrivna. Ytterligare drygt 200 000 människor har ett arbete, men arbetar mindre än de skulle vilja.

Vi vet att många av dessa känner att de saknar möjlighet att påverka och förbättra sina liv. Att stå utanför den gemenskap som ett arbete innebär leder till maktlöshet. Vår politik är utformad för att alla ska få en plats på arbetsmarknaden. Det må vara 1 eller 40 timmar i veckan. Alla ska kunna arbeta efter förmåga och önskemål.

I de allra flesta västländer blir befolkningen allt äldre och Sverige är inget undantag. I längden är det ohållbart att allt färre tvingas försörja allt fler. I stället måste vi vara fler som arbetar.

En följd av globaliseringen är att svenska företag möter konkurrens från länder som ofta kan producera varor till avsevärt lägre kostnader. Det är en stor utmaning för Sverige att öka vår konkurrens-

kraft genom bättre utbildning och bättre villkor för landets företag.

En trygg skola och en god vård och omsorg är viktiga delar av välfärden. På detta satsar också Sverige mer än de flesta andra länder. Samtidigt ser vi hur elever halkar efter i skolan, att sjuka upplever att det är svårt att komma i kontakt med en läkare, att barnfamiljer tycker det är svårt att få tiden att räcka till och att äldre sitter ensamma och isolerade. Många frågar sig med rätta vart skattepengarna tar vägen.

Vi ser också att otryggheten breder ut sig i samhället och att våldet och brottsligheten i takt med detta blir allt råare. Det är oacceptabelt att människor inte kan känna sig trygga och säkra på väg hem från busshållplatsen på kvällen och att de tvingas oroa sig för inbrott under semestern eller för att tonåringarna ska bli misshandlade på stan.

Utmaningarna kan tyckas svåra, nästan omöjliga. Men vi tror att vi har lösningarna. Här beskriver vi hur vi vill göra så att Sverige kan bli ett ännu bättre land.

Arbete åt fler

Vi vill göra det möjligt för fler att arbeta. Det behövs för att vi ska kunna säkra välståndet. En växande ekonomi, med framgångsrika företag och omfattande handel med varor och tjänster, är det som ger pengar till exempelvis skola, sjukvård,

omsorg och polis. En ekonomi som inte växer skulle alltså tvinga oss att ompröva och dra ned på det som vi tycker är viktigt.

Moderaterna vill att det ska bli mer lönsamt att arbeta och mer lönsamt att anställa. Samtidigt måste det bli enklare för den som förlorat sitt arbete att snabbt hitta ett nytt.

Det ska alltid löna sig att arbeta

För många människor lönar sig arbete dåligt jämfört med försörjning genom olika former av bidrag. För dem som arbetar måste arbetet löna sig, men många upplever att de inte får så mycket tillbaka. Att få behålla mer av sin inkomst ger större makt över den egna vardagen och fungerar som en drivkraft att vilja arbeta mer.

Så mycket som tre fjärdedelar av våra inkomstskattesänkningar går till människor med låga och normala inkomster. För dessa människor sänker vi skatten med cirka 1 000 kronor i månaden. Erfarenheter från Sverige och andra länder visar att när det lönar sig bättre att arbeta för låg- och medelinkomsttagare, ja då ökar också sysselsättningen.

Fler företag som anställer

Jobben kommer genom att företag vill starta, stanna och växa i Sverige. Vi måste göra det mindre krångligt att vara företagare, men också

billigare och enklare för företagen att anställa. Vi vet att det är betydligt svårare att komma in på arbetsmarknaden om man har varit arbetslös eller sjukskriven under en längre tid. Vi föreslår därför så kallade nystartsjobb. Det gör det billigare för företagen att anställa långtidsarbetslösa eller långtidssjukskrivna genom att arbetsgivaravgifterna tas bort under lika lång tid som personen i fråga varit arbetslös eller sjukskriven. Dessutom vill vi ta bort arbetsgivaravgiften helt för vissa tjänstejobb, så att det blir billigare för företag inom den allt viktigare tjänstesektorn att anställa fler.

Stramare bidragssystem

Idag byter de allra flesta jobb flera gånger under livet. Kanske byter man också yrke och inriktning. Inte sällan är orsaken att företag läggs ned, flyttar utomlands eller slås ihop och att jobben försvinner.

Den som blir arbetslös ska kunna känna sig trygg och det är syftet med arbetslöshetsförsäkringen. Men arbetslöshetsförsäkringen måste vara en omställningsförsäkring och inte ett sätt att försörja sig. Därför måste det alltid löna sig märkbart bättre att arbeta än att inte göra det. Det måste löna sig att gå från arbetslöshet till jobb. Därför vill vi strama åt bidragssystemen.

Minska fusk

Sjukförsäkring och arbetslöshetsförsäkring ska ge

ekonomisk trygghet när man blir sjuk eller arbetslös. Men systemen får inte missbrukas och det måste vara större skillnad mellan att arbeta och att inte göra det. Nuvarande svenska inkomstförsäkringar är generösa. Kraven för att få ersättning är låga, ersättningsnivån hög och ersättningsperioden lång.

Vi vill öka kravet på att söka arbete. Minst två anställningar ska sökas varannan vecka under en första period. Den som är arbetslös under en längre period måste vara beredd att flytta och pröva nya jobb. Vi vill också att de regler som idag finns för kontroll och uppföljning ska följas.

Hela Sverige ska leva

Hela Sverige ska leva. Dagens politik har misslyckats med att skapa goda förutsättningar för arbete och trygghet i hela landet. Genom konstgjorda politiska åtgärder har man försökt behålla gamla strukturer: När ett företag tvingats lägga ned har stödpengar använts till att hitta ersättningsjobb. Samtidigt har ingen hänsyn tagits till de grundläggande bristerna och problemen. När befolkningen minskar finns inte längre underlag för affärer och annan samhällsservice som förskola och skola. Den onda cirkeln leder till att ännu fler flyttar och att livet utarmas än mer för dem som bor kvar.

Moderaternas politik är en politik för hela Sverige. Den är en annan politik än den som förs idag. Vi

tror att ett bättre företagsklimat kommer att leda till att fler vågar starta företag och att fler vågar anställa i hela landet. Så utvecklas idéer, mångfald och utvecklingskraft såväl i tätort som i glesbygd.

På orter med få invånare är det ännu viktigare än i storstäderna att det finns möjlighet för enskilda aktörer att utföra vård och omsorg. Det ökar tillgängligheten och minskar köerna.

Bättre kommunikationer

I det avlånga Sverige är fungerande vägar och annan infrastruktur av största vikt. Det underlättar kontakter i en tid när vänner och släkt ofta är vitt spridda över landet och det hjälper människor att klara vardagen. Fungerande infrastruktur är också centralt för tillväxten.

Många bor en bit från arbetet och affären. För dem är bilen inte ett val, utan en nödvändighet. Moderaterna vill därför minska kostnaden för bilkörning genom att sänka både bensinskatten och dieselskatten och höja reseavdraget. Inom flyget har avregleringarna lett till att stora grupper fått möjlighet att resa på ett helt annat sätt än tidigare. Det är ett av skälen till att vi motsätter oss en extra skatt på flygtrafiken.

Trafikolyckor är idag den vanligaste dödsorsaken för ungdomar 16-24 år. För att öka trafiksäkerheten och spara liv vill vi förtydliga sambandet

kilstuna

Spår
12

Cityterminalen

Utgång

Utgång
Strömvägen Fåbäckens

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

Utgång

mellan vilka risker de utsätter sig för i trafiken och hur höga försäkringspremier de betalar.

Kollektivtrafiken är viktig på många sätt. Många barn, ungdomar och äldre är beroende av att den fungerar och det till en låg kostnad. Genom att åka buss och tåg sparar man också miljön.

De problemen som finns för en utökad tågtrafik på fler sträckor i Sverige behöver tas på allvar. Här är inte minst infarterna till Stockholm idag hårt belastade vilket skapar förseningar och problem för många resenärer.

Vi vill se en utveckling av kollektivtrafiken, bland annat att fler trafik tjänster sköts av enskilda företag.

Kvalitet och mångfald i skolan, vården och omsorgen

Moderaterna värnar om välfärden. Vi ställer oss bakom den svenska traditionen med en gemensamt och solidariskt skattefinansierad skola, omsorg och sjukvård. Det är också från denna princip som vi vill utveckla välfärden. Samtidigt finns det en hel del som behöver göras för att förbättra kvaliteten. Det gäller bland annat bristen på tillgänglighet i sjukvården och brister i den svenska skolan. För att lyckas med detta satsar moderaterna mer pengar än regeringen på att trygga framtidens välfärd.

Vi tror att välfärdstjänsterna kan utvecklas, inte minst genom att öppna vården och omsorgen för nya idéer, kreativitet och fler aktörer. Detta förändrar dock inte hur vården och omsorgen ska betalas – via skatten, gemensamt och solidariskt.

En modern familjepolitik

För dagens mammor och pappor är det självklart att kunna förena familjeliv och arbetsliv. Allt fler pappor tar ut föräldraledighet, men fortfarande är det mammorna som är föräldralediga längst och som går ned i arbetstid mest. Detta leder till att kvinnor ibland missgynnas på arbetsmarknaden.

I dagens system tjänar familjerna på att den som har lägst lön är föräldraledig längst. Oftast är det kvinnan som tjänar minst. Vi vill uppmuntra fler pappor till att vara föräldralediga genom att sänka skatten för den som tjänar minst när den som tjänar mest är föräldraledig. Vi föreslår också att föräldraförsäkringen stramas upp.

Familjer med mamma, pappa, barn kan finnas i många olika varianter. Det är viktigt att ta hänsyn till, så att familjer inte missgynnas. Barnens behov ska vara det som vägleder - oavsett hur familjen ser ut.

Att få tillvaron att gå ihop är en tuff utmaning för de flesta småbarnsfamiljer. Många familjer får ett gott stöd av mor- och farföräldrar och vänner. Vi vill att även dessa ska kunna få ersättning när de tar hand om sjuka barn. Vi tror att många barnfamiljer också kan behöva annan avlastning i en period av livet när hushållsarbetet kan kännas extra tungt. En avdragsrätt för hushållsnära tjänster kan vara till hjälp i detta.

För många barn fungerar det bra att börja i barnomsorgen vid ett års ålder, medan andra mår bättre av att vänta ännu en tid. För att göra det möjligt för föräldrarna att själva kunna bestämma hur deras barn ska tas om hand, vill vi ge kommunerna möjlighet att införa ett vårdnadsbidrag upp till tre års ålder.

Satsa på förskolan

Barn som är mellan tre och fem år är ofta mycket nyfikna och vetgiriga. När det gäller språk och matematik kan små barn utvecklas enormt genom pedagogisk lek och rätt stimulans. Idag ges många barn inte denna chans och det lägger grunden för senare misslyckanden i skolan. Vi vill därför se en mer ambitiös förskola än idag. Moderaterna vill ge varje barn, oavsett bakgrund, förutsättningar att lyckas och utvecklas. Vi vill ge förskolan ett tydligare pedagogiskt uppdrag och mer resurser.

Moderaterna vill införa en avgiftsfri allmän och pedagogisk förskola tre timmar per dag för barn mellan tre och fem år. Efter detta vill vi att dagens förskoleklass för sexåringar blir det första obligatoriska skolåret. Vi tror att föräldrarna vet bäst när deras barn är mogna att börja skolan och därför ska skolstarten vara flexibel.

En skola med kvalitet

– för alla elever

Sverige är ett av de länder i världen som satsar allra mest pengar på skolan. Ändå är resultaten i skolan oroande. Eleverna når allt sämre kunskaper och färdigheter jämfört med elever i andra länder. Tendensen är särskilt tydlig i matematik och naturvetenskap. Idag lämnar var fjärde elev grundskolan utan tillräckliga kunskaper. Var femte pojke i nionde klass får inte godkänt i läsförståelse.

Vi ser att elevernas hemförhållanden i allt högre grad avgör hur de lyckas i skolan. Så ska det inte vara. Skolan måste bli bättre på att stödja och uppmuntra elever som inte har stöd hemifrån, så att alla når kunskapsmålen och får en bra start i livet.

Att förmedla kunskap är skolans allra viktigaste uppgift. Vi vill stärka lärarnas kompetens genom bland annat en särskild lärarmiljard, resurser som går till fortbildning för lärarna och till fler speciallärare. Samtidigt måste skolorna bli bättre på att anpassa undervisningen efter elevernas olika förutsättningar. Ingen elev är den andra lik. Detta måste skolan ges möjlighet att ta hänsyn till. För att veta om skolan lyckas med detta uppdrag vill vi göra tätare och mer noggranna granskningar av varje skolas kvalitet.

Ingen elev ska behöva gå osedd genom grundskolan. Skolan måste i tid upptäcka de elever som riskerar att halka efter och sätta in det stöd och den hjälp som behövs för att de ska kunna komma ifatt. Moderaterna vill att kontrollstationer ska finnas under skolår tre, fem och åtta. Betyg ska vara obligatoriska från och med skolår sex. Vi vill skärpa kraven på individanpassat stöd till varje elev.

Elevernas rätt att välja skola ska stärkas. Alla skolor ska få verka på likvärdiga villkor, såväl

kommunala skolor som friskolor. I gymnasieskolan ska elevernas möjlighet att välja utbildning efter fallenhet och intresse öka.

Mobbning kan aldrig accepteras

Varje barn måste känna trygghet i skolan. Den som inte är trygg och känner sig respekterad för den man är, kommer heller inte att klara av att ta till sig kunskap. För att komma tillrätta med mobbning vill vi att skolorna utbildas i hur de kan använda kunskaper och erfarenheter på ett systematiskt sätt för att förebygga och stoppa trakasserier. Elever som mobbar ska kunna tvingas att byta skola. En misshandel är misshandel oavsett var den sker. Därför vill vi att skolorna ska ha en skyldighet att polisanmäla våld.

Tillgänglighet och mångfald i sjukvården

Att sjukvården måste finnas tillgänglig och hålla god kvalitet är de flesta överens om. Svensk sjukvård är också i många avseenden god, med kunnig och engagerad personal och en teknikutveckling i framkant. Problemet är tillgängligheten – köer och stela strukturer hindrar idag människor från att få vård i tid.

Moderaterna vill att alla ska garanteras tillgång till vård i tid genom en vårdgaranti. Vårdgarantin gäller hela vårdkedjan. Från medborgarens första kontakt med sjukvården, via diverse undersökningar

och utredningar i syfte att ställa rätt diagnos, till påbörjad behandling. Patienten är den som kan avgöra vad som är bäst och vilken vårdgivare man har förtroende för. Det ingångsvärdet är, tillsammans med patientens behov, centralt för oss. Rätten att välja sin vård ska regleras i lag.

För personer med särskilda behov, eller för äldre som känner sig vilslna i valet mellan dem som utför vården, ska särskilda vårdvisare ta ansvar för att patienterna får den vård de behöver.

Vi tror att vården behöver större mångfald och vi vill ge de anställda möjligheter att bidra till detta, exempelvis genom att knoppa av och driva verksamheter i egen regi. Även fristående vårdgivare ska få möjlighet att erbjuda vård inom ramen för den offentliga finansieringen och de ska få rätt att utmana verksamheter som idag drivs av kommuner och landsting.

Dagens landsting är i stor utsträckning både byråkratiska och stelbenta. Vi vill att landstingen ersätts med en statlig finansiering av sjukvården som utgår från patienternas behov, ger större frihet för personalen och tillåter en mångfald av utförare. Därmed blir också sjukvården likvärdig i olika delar av Sverige.

I en sjukvård som präglas av mångfald är det viktigt att kunna bedöma de olika vårdgivarna.

Därför vill vi införa öppna nationella kvalitetsregister och obligatoriska kvalitetsdeklarationer. En ny tillsynsmyndighet, Medicinalstyrelsen, ska ansvara för det tillsynsarbete som idag bedrivs av Socialstyrelsen och länsstyrelserna och ansvara för godkännande och kontroll av dem som utför vården.

Underlätta för funktionshindrade

Vi har alla ett ansvar att underlätta för personer med funktionshinder att delta i samhällslivet. Ett särskilt ansvar ligger dock på politikerna. Därför vill moderaterna skärpa lagstiftningen mot diskriminering av personer med funktionshinder. En av de grundläggande förutsättningarna för att personer med funktionshinder ska kunna leva ett så normalt liv som möjligt är att de har tillgång till nödvändiga och moderna hjälpmedel. Vi vill garantera rätten till sådana hjälpmedel och personlig assistans. Den personliga assistansen får inte ställas mot andra behov i kommunernas budget. Staten, inte kommunen, ska ansvara för assistansersättningen. Vi föreslår också att fler ska omfattas av lönebidragen.

En tillgänglig tandvård - för alla

Dagens tandvård kostar så mycket att många människor undviker att söka hjälp i tid. Det är inte en hållbar situation. Moderaterna vill införa ett skydd mot höga tandvårdskostnader som ska gälla för alla, inte bara de unga och de äldre.

Ett problem på många platser runt om i landet är långa väntetider för att få komma till en tandläkare. Det kan handla om flera år. Här är det viktigt att korta väntetiderna genom en öppenhet för nya alternativ, arbetsformer och goda arbetsvillkor för de som arbetar med munhälsan. Ett gott förebyggande arbete hos barn och ungdomar betyder också mycket för att minska behovet av tandvård senare i livet.

Trygga pensioner

Eftersom pensionssystemet är utformat så att pensionerna räknas upp med löneutvecklingen, måste fler än idag arbeta för att trygga framtidens pensioner. Konsekvensen av att nästan 1,5 miljoner människor står utanför arbetsmarknaden blir att pensionerna minskar för dem som gått i pension. Det bästa sättet att trygga pensionerna, för både dagens och morgondagens pensionärer, är att det förs en politik som får fler i arbete.

Vi vill öka den enskildes valfrihet inom arbetslivet också på äldre dagar och ser samtidigt en möjlighet för samhället att ta tillvara de äldres kunskaper och färdigheter under längre tid. Vi föreslår därför förstärkt jobbavdrag för äldre som väljer att jobba och slopar arbetsgivaravgifterna för alla över 65 år.

Änkor och änklingar har ofta svårt att få ekonomin att gå ihop. För att förbättra situationen för dem

vill vi att premiepensionen ska kunna överlåtas till efterlevande make eller maka. Vi vet att de ekonomiska villkoren för de pensionärer som saknar ATP är svåra. Därför vill vi höja bostadstillägget för pensionärer från och med 2006. Vi vill också höja den skäliga levnadsnivån i pensionärernas bostadstillägg.

Fler bostäder

Sedan länge är det brist på bostäder i Sveriges tillväxtorter. En omfattande svarthandel med hyreskontrakt skapar osäkra boendeförhållanden där många hyr i andra, tredje eller fjärde hand. Boendet är hårt beskattat, vilket har lett till ett dyrare boende för svenskarna. Tidigare regleringar, hög beskattning och ett fåtal stora byggbolag har också bidragit till dyrare bostäder än nödvändigt. För att minska dessa kostnader vill vi att konkurrensen inom byggbranschen ska öka.

Vi tror att tillgången på hyresrätter är viktig, inte minst i tillväxtregionerna. För de allra flesta ungdomar är ofta den första egna bostaden en hyresrätt. Det är viktigt att hyresgästerna garanteras trygghet och att hyressättningen inte blir oskälig. Hyrorna bör även i framtiden bestämmas i förhandlingar. Likvärdiga lägenheter ska ha likvärdiga hyror, men det bör vara skillnad mellan en lägenhet i stadskärnan och en lägenhet i ett ytterområde.

Den som vill måste ha möjlighet att friköpa sin

hyresrätt och ombilda till bostadsrätt. Detta är inte minst viktigt för att ge människor mer trygghet i deras vardag och ökade möjligheter att påverka sitt boende.

Fastighetsskatten

För de svenskar som är husägare är ofta det egna huset livets största investering. Den successivt ökande fastighetsskatten har skapat en otrygghet och har gjort att många råkat illa ut. Moderaterna menar att fastighetsskatten är orättvis. Inte sällan är det äldre människor som avstått från konsumtion och i stället sparat för att få en tryggare ålderdom som straffbeskattas. I kombination med förmögenhetsskatten blir situationen bekymmersam och för många ohållbar. Vi vill införa ett omedelbart stopp för detta genom ett skattetak för såväl permanentus som fritidshus. Dessutom vill vi under de närmaste åren inleda en sänkning av fastighetsskattesatsen. För flerbostadshus vill vi sänka skattesatsen under de kommande tre åren. Vi vill också slopa den extra statliga skatt som därutöver drabbar bostadsrättsföreningarna. På längre sikt ska fastighetsskatten avvecklas helt.

Otrygghet i samhället

Det har blivit otryggare att leva i Sverige och vi ser hur brottslighet och våld drabbar allt fler. Det blir svårare för människor från andra länder att skaffa sig jobb och försörja sig själva. För ungdomar blir det allt svårare att ta sig in på arbetsmarknaden och att skaffa sig en bostad.

Människor som inte klarar sig själva i vårt samhälle får allt mindre hjälp. Vi ser framför allt i storstäderna hur de hemlösa blir allt fler och allt yngre. Samhället har fått allt svårare att ta hand om dem som lider av psykiska sjukdomar.

Nolltolerans mot brott

Allt färre brott klaras upp samtidigt som våldet blir allt rårare och brottslingarna allt yngre. Det är inte acceptabelt att farliga brottslingar lyckas rymma, att brott som rattfylla leder till korta straff och att polisstationerna blir allt färre. Att skapa tillit till lagarna och till polisen är av högsta vikt för att skapa ett tryggt och säkert samhälle.

Alla ska vara lika inför lagen. Brotts ska beivras och straffskalorna ska utnyttjas i hela sin bredd, vilket betyder att grova brott och återfall ska bestraffas i den övre delen av straffskalan.

Vi vet att de som drabbas av brott ofta också blir grovt kränkta psykiskt. Därför vill vi stötta brotts-

offren bättre än idag. Särskilda brottsofferhandläggare ska finnas inom varje polisdistrikt. Våld mot kvinnor ställer särskilda krav på bemötande. De kränkningar kvinnorna har utsatts för får inte fortsätta under utredningsprocessen i form av exempelvis irrelevanta kommentarer och frågor.

Allt färre poliser arbetar idag i yttre tjänst och allt fler med administration. Vi vill öka antalet poliser till 20 000 år 2010 och se fler poliser ute bland människor. Det är därför också viktigt att anställa mer civil personal för att avlasta administrationen.

Polisutbildningen behöver ses över på alla nivåer. För att skapa förtroende för polisen tror vi att det är viktigt att poliskårens sammansättning speglar befolkningen.

När en ung människa kommer i klammeri med rättvisan ska samhället reagera särskilt snabbt och tydligt - redan första gången. Därför måste påföljdssystemet för unga lagöverträdare ses över. Påföljden som innebär överlämnande till socialtjänsten är ett misslyckande och bör avskaffas. I stället kan skyddstillsyn i frivårdens regi vara en tydligare och lämpligare påföljd. Slutet ungdomsvård är bättre än fängelse för unga brottslingar. Ansvar för denna påföljd bör överflyttas till kriminalvården. Ungdomstjänst kan fylla en brottsförebyggande funktion i och med att den

unge på detta sätt kan komma till insikt om vad brottsligheten innebär för brottsoffret. Slutligen bör veckoslutshem övervägas som alternativpåföljd.

Moderaterna vill förbättra förhållandena på landets fängelser. Dagens fritagningar, drogmissbruk och platsbrist är oacceptabla. Det är viktigt med meningsfull sysselsättning och sunda rutiner för att tiden i fängelse ska kunna ge en ny start i livet. Enskilda aktörer ska på prov få ta över driften av fängelser.

Underlätta integration

Invandring är i grunden en stor tillgång för ett land – om man ger de människor som kommer hit möjlighet att utvecklas och bidra till välbefindandet. Den politik som hittills har förts i Sverige har misslyckats, både när det gäller att se invandrare som en tillgång och när det gäller att förhindra de problem som kan uppstå.

För en ensamstående person krävs idag en månadslön på 12 000 kronor för att det ska löna sig att arbeta. För en barnfamilj blir tröskeln ännu högre. De höga trösklarna försenar och fördröjer integrationen med det svenska samhället för många invandrare. Vi tror att det är viktigt för människor som kommer till Sverige att kunna börja arbeta så snabbt som möjligt. Därmed kommer det också att bli lättare att kunna försörja sig själv och bli delaktiga i samhället.

Vi måste bli bättre på att värdera och bedöma invandrades utbildningar och examina. Genom en lärlingsintroduktion ska invandrare snabbare kunna komma ut på arbetsmarknaden samtidigt som de deltar i svenskundervisning. Vårt förslag till nystartsjobb, som innebär att den som stått utanför arbetsmarknaden kan anställas utan arbetsgivaravgift under lika lång tid, kommer också att göra det lättare gå från bidrag till arbete.

Det utanförskap som många människor idag upplever kan bara brytas inifrån. Och detta kan i sin tur bara ske genom att man får möjlighet att ta makten över sitt eget liv. Att kunna försörja sig själv är nyckeln till att kunna göra egna val och därmed ge större utrymme för var och en att kunna förverkliga sina livsdrömmar.

En human flyktingpolitik

Flyktingars rätt att finna en fristad från förföljelse och annat förtryck är självklar. Sverige har åtaganden på detta område gentemot bland annat FN och UNHCR genom bindande konventioner. Det måste även fortsättningsvis vara möjligt att få stanna i vårt land av de skäl som är fastlagda i den svenska utlänningslagen.

Vi vill att asylsökande ska få möjlighet att börja arbeta så snabbt som möjligt. Den som fått avslag på sin asylansökan ska få söka tillfälligt uppehållstillstånd för arbete, utan att behöva åka tillbaka till

sitt hemland. De nyanlända flyktingar som lyckats få ett arbete under asylprocessen, innan uppehållstillstånd har beviljats, omfattas också av våra nystartsjobb. Upphållstillstånd för arbete bör ges till alla som kan försörja sig själva genom eget arbete. Detta ska gälla för alla EU-medborgare. Däremot är det inte rimligt att några få timmars arbete per vecka ska ge tillgång till hela det svenska trygghetssystemet.

Revorna i välfärden

Idag lämnas många psykiskt sjuka missbrukare vind för våg. Detta är både omänskligt och ovärdigt ett land som Sverige. Ofta brister stat, kommun och landsting i sitt samarbete. Det står klart att fler vårdplatser än idag behövs. Vi vet också att många med psykisk sjukdom befinner sig i ett utanförskap, utan möjligheter till sysselsättning.

Vi vill avsätta mer resurser för att förbättra den psykiatriska vården. De lyckade försöken med personliga ombud åt psykiskt funktionshindrade vill vi utveckla. Det är också angeläget att utveckla stödet för anhöriga.

Hemlöshet är ett smärtsamt bevis på att samhället misslyckats med sin uppgift. Många hemlösa kommer att kunna hjälpas med ökade satsningar på den psykiatriska vården, men också fler jobb och en fungerande bostadsmarknad innebär att de som tappat fotfästet lättare kommer att kunna ta de

första stegen på väg tillbaka in i samhället.

När det gäller alkoholkonsumtion är det viktigt att skilja mellan måttlighetsbruk och missbruk. Det är mot missbruket som insatserna ska inriktas. Det är viktigt med saklig information om alkoholens faror och risker till unga människor, men också att tidigt sätta in stödåtgärder för dem som är på väg in i missbruk. För att komma till rätta med de växande problemen med försäljning av illegalt införd och smugglad sprit vill vi se en sänkning av alkoholskatten.

Hårda tag mot knark

All användning av narkotika är oacceptabel. Tyvärr ökar missbruket av narkotiska preparat, en utveckling som är djupt oroande och som bidrar till ett otryggt samhälle. Narkotikamissbruk leder inte bara till tragedier för missbrukarna och deras anhöriga, utan också till våld och kriminalitet som drabbar samhället i stort. Allt fler ungdomar får tillgång till narkotika och priserna blir allt lägre. Vi ser också att det totala antalet missbrukare stiger. I vissa fall är dödligheten bland svenska missbrukare bland de högsta i världen.

Narkotikamissbruk leder ofta till kringbrottslighet av varierande grad. Därför förtjänar både den sociala och den kriminalpolitiska aspekten av narkotikapolitiken stor respekt och engagemang. Ofta framställs kriminalpolitiken som hjärtlös, men den är omistlig om man vill kunna bekämpa dem

som gör profit på det mänskliga lidande som missbruket utgör. Narkotikabrott måste bekämpas i alla led, ända ner till den slutlige missbrukaren.

Sverige i världen

Globaliseringen har på många sätt bidragit till en positiv utveckling i världen. På många håll ser vi ökad frihet, demokrati och välstånd och en revolutionerande teknologisk utveckling. Fria människor i ett tryggt närområde, ett starkt europasamarbete och en stark transatlantisk länk, men också ett globalt system med tydliga spelregler är avgörande för svensk ekonomi och säkerhet.

Ett starkt Europa

Vi vill att Sverige ska ha en aktiv och pådrivande roll i det europeiska samarbetet. Vår europeiska samarbetsmodell måste vara så stark att varken fanatisk nationalism eller religiösa konflikter kan bli ett hot mot fred och stabilitet i Europa.

Det europeiska samarbetet ska lösa gemensamma uppgifter över nationsgränserna. Vi vill att EU ska ägna sig åt de gränsöverskridande frågor som bäst hanteras på europeisk nivå. EU bör däremot inte ägna sig åt sådant som kan skötas bättre på nationell nivå.

Vi ser hur EU successivt tar ett bredare ansvar för globala problem. Därmed ökar våra förutsättningar att påverka den globala dagordningen. EU har också kommit att bli en positiv kraft när det gäller krishanteringsinsatser.

EU:s dragningskraft visar sig tydligt i den framgångsrika utvidgningen. Vi vill se en fortsatt utvidgning.

Säkerhet tillsammans med andra

EU:s säkerhetsstrategi är idag vägledande för svensk säkerhetspolitik. Den konstaterar att inget land på egen hand kan hantera dagens hot i form av internationell terrorism, spridning av massförstörelsevapen, organiserad brottslighet, globala epidemier och regionala konflikter. Sverige måste ta sin del av ansvaret för att värna frihet, fred och säkerhet i världen. Därför måste vi kraftigt öka vårt deltagande i internationella operationer.

En av Natos huvuduppgifter är att bidra till fred och säkerhet inom och utanför Europas gränser. Moderaterna menar att ett svenskt medlemskap i Nato är ett naturligt framtida steg för svensk säkerhetspolitik. Detta förutsätter dock ett brett och blocköverskridande stöd.

Bekämpa fattigdomen

Över tre miljarder människor lever på mindre än två dollar om dagen. Vi vill se en tydligare koppling mellan demokrati, säkerhet och tillväxt för att kraftfullt kunna bekämpa fattigdomen i världen. Vi vill särskilt satsa på Afrika, eftersom 95 procent av de allra fattigaste bor där.

Idag bär över 40 miljoner människor i världen på hiv/aidsvirus. Den fortsatta spridningen är ett direkt hot mot flera länders framtida utveckling. Kampen mot hiv/aids och andra smittsamma sjukdomar måste fortsätta med full kraft.

Vi måste bli bättre på att utforma biståndet så att det hjälper till utveckling i stället för att tränga undan inhemska initiativ, så som ofta är fallet idag. Vi är positiva till skuldavskrivning för fattiga och högt skuldsatta länder. Skuldavskrivningarna måste dock kopplas till krav på politiska och ekonomiska reformer.

Sakfrågeregister

- Administration 44
- Affär 25, 26
- Afrika 53
- Aids 54
- Aidsvirus 54
- Aktör 8, 26, 29, 45
- Alkohol 48
- Alternativa energikällor 16
- Anhörig 13, 47, 48
- Anhörigvård 13
- Anställda 36
- Anställning 25
- Arbete 3, 6, 7, 14, 16, 17, 19, 20, 22, 25, 26, 30, 37, 39, 43, 46, 47
- Arbetsgivaravgift 23, 39, 46
- Arbetsliv 29, 39
- Arbetslösa 19, 23
- Arbetslöshet 12, 23
- Arbetslöshetsförsäkring 23
- Arbetsmarknad 3, 8, 11, 12, 19, 23, 29, 39, 43, 46
- Arbetsvillkor 39
- Aspekt 48
- Assistansersättning 37
- Asyl 46, 47
- ATP 40
- Avdrag 26, 30, 39
- Avgift 23, 39, 46
- Avregleringar 26
- Avskrivning 54
- Avslag 46
- Avveckling 16

- Bakgrund 10, 31
- Barn 12, 14, 17, 18, 28, 30, 31, 35, 39, 45
- Barnfamilj 20, 30, 45
- Barnomsorg 10, 14, 30
- Behandling 10, 36
- Bemötande 44
- Bensin 26
- Bensinskatt 26

- Beroende 16
- Beskattning 40
- Beteende 16
- Betyg 33
- Bevis 47
- Bidrag 3, 11, 22, 23, 30, 37, 46
- Bil 26
- Bipersoner 11
- Bistånd 54
- Boende 13, 40, 41
- Boendeförhållande 40
- Bolag 40
- Bostad 40, 41, 43, 47
- Bostadsmarknad 47
- Bostadstillägg 40
- Brott 6, 7, 20, 43, 44, 50
- Brottsbekämpning 6, 7
- Brottsförebyggande 44
- Brottslighet 3, 20, 43, 45, 48, 53
- Brottsling 43, 44
- Brottsoffer 44, 45
- Brottsofferhandläggare 44
- Buss 28
- Byggbolag 40
- Byggbransch 40

- Chans 14, 31
- Civil personal 44

- Dagordning 51
- Deklaration 37
- Delaktiga 45
- Deltagande 53
- Demokrati 8, 51, 53
- Diagnos 36
- Diesel 26
- Diskriminering 10, 37
- Djuromsorg 16
- Djurskyddslag 16
- Drogmissbruk 45

Efterlevande 40
Egen regi 36
Ekonomi 8, 20, 22, 39, 51
Ekonomisk trygghet 25
Elev 3, 6, 12, 20, 31, 33, 35
Energi 16
Engagemang 17, 48
Ensamstående 45
Entreprenör 12
Epidemi 53
Ersättning 17, 25, 30, 37
Ersättningsjobb 25
Ersättningsnivå 25
Ersättningsregel 17
EU 47, 51, 53
Europa 51
Europasamarbete 51
Examina 46

Familj 10, 12, 29, 30, 45
Fastighet 41
Fastighetsskatt 41
Fastighetsskattesats 41
Fattigdom 53
Fiskekvot 16
Flerbostadshus 41
Flyg 26
Flykting 46, 47
FN 46
Fortbildning 33
Fred 51, 53
Friskola 35
Fristad 46
Fristående vårdgivare 36
Fritagning 45
Fritidshus 41
Fritid 18
Frivilligarbete 14
Frivård 44
Funktionshindrade 37, 47
Fusk 23
Fylla 43
Fängelse 44, 45
Förebyggande 44
Förening 17, 41
Förföljelse 46

Förhandling 40
Förtidspensionerade 19
Företag 8, 12, 17, 19, 20, 22,
23, 25, 26, 28
Företagare 22, 23
Företagsklimat 26
Förskola 25, 31
Förskoleklass 31
Förstörelse 53
Försäkring 14, 23, 25, 28, 30
Försäkringspremie 28
Försörjning 22
Förtroende 36, 44
Förtryck 10, 46
Förutsättning 12, 17, 25, 31,
33, 37, 51
Föräldrar 30
Föräldraförsäkring 30
Föräldraledighet 11, 29, 30

Gas 16
Glesbygd 26
Globala problem 51
Global dagordning 51
Global epidemi 53
Globalisering 19, 51
Granskning 33
Grund 17, 31, 33, 45
Grundskola 17, 31, 33
Gräns 51, 53
Gymnasieskola 35

Handel 20, 40
Hav 16
Hem 10, 33, 45, 47
Hemförhållanden 33
Hemland 47
Hemlösa 43, 47
Hemlöshet 47
Historia 17
Hiv 54
Hjälpmedel 37
Homopersoner 11
Hot 16, 51, 53, 54
Hus 41
Hushåll 30

Hushållsarbete 30
 Husägare 41
 Hyra 40
 Hyresgäst 40
 Hyreskontrakt 40
 Hyresrätt 40, 41
 Hälsa 17, 39

Ideellt arbete 17
 Idrott 17, 18
 Inbrott 3, 20
 Infrastruktur 26
 Inkomst 22
 Inkomstförsäkring 25
 Inkomstskattesänkning 22
 Inkomsttagare 22
 Insats 17, 48, 51
 Inslag 17
 Institutioner 17
 Integration 45
 Internationella operationer 53
 Intresse 35
 Invandrare 45, 46
 Investering 41

Jobb 7, 12, 19, 23, 25, 39, 43, 46, 47
 Jobbavdrag 39
 Jämställdhet 11

Katastrof 14
 Klimat 14, 26
 Klimatförändring 14
 Knark 48
 Knettemiljard 18
 Kol 16
 Kollektivtrafik 28
 Kommun 13, 30, 36, 37, 47
 Kommunala skolor 35
 Kommunikationer 26
 Konflikt 51, 53
 Konkurrens 19, 20, 40
 Kultur 17
 Kulturskapare 17
 Kunskap 6, 12, 31, 33, 35, 39
 Kunskapsmål 12, 33

Kriminalitet 48
 Kriminalpolitik 48
 Kriminalvård 44
 Kringbrottslighet 48
 Krishantering 51
 Krishanteringsinsats 51
 Kränkning 44
 Kulturliv 17
 Kvalitet 6, 7, 29, 31, 33, 35, 37
 Kvalitetsregister 37
 Kvinnor 10, 11, 29, 30, 44
 Kvinnosyn 10
 Kärnkraft 16
 Kö 6, 26, 35
 Kön 10

Lag 8, 10, 16, 36, 37, 43, 44, 46
 Lagskydd 16
 Lagstiftning 11, 37
 Landsting 36, 47
 Levnadsnivå 40
 Levnadsvillkor 11
 Låginkomsttagare 22
 Låg- och medelinkomsttagare 22
 Långtidsarbetslösa 23
 Långtidssjukskrivna 23
 Lägenhet 40
 Laggning 10, 11
 Läkare 20, 39
 Lärare 33
 Lärarmiljard 33
 Läsförståelse 31
 Lärning 46
 Läringsintroduktion 46
 Lön 37, 39, 45
 Lönebidrag 37
 Löneutveckling 39

Mamma 11, 29
 Marina reservat 16
 Marknad 17, 39, 43, 47
 Marknadsekonomi 8
 Massförstörelsevapen 53
 Matematik 31

Medborgare 35, 47
Medelinkomsttagare 22
Medicin 37
Medicinalstyrelsen 37
Miljö 14, 16, 28
Missbruk 45, 47, 48, 50
Missbrukare 47, 48, 50
Misshandel 35
Misslyckande 31, 44
Mobbning 35
Munhälsa 39
Månadslön 45
Mångfald 16, 26, 29, 35, 36
Måttlighetsbruk 48
Män 10

Narkotika 48, 50
Narkotikabrott 50
Narkotikamissbruk 48
Narkotiska preparat 48
Nationalism 51
Nationella kvalitetsregister 37
Nationell nivå 51
Nationsgräns 51
Nato 53
Natur 14, 31
Naturkatastrof 14
Naturvetenskap 31
Nolltolerans 43
Nystartsjobb 23, 46, 47

Offentlig 13, 17
Offentliga insatser 17
Offentlig finansiering 36
Offentligt stöd 17
Olja 16
Olycka (olyckor) 26
Omsorg 13, 16, 20, 22, 26,
29, 30
Omsorgsgaranti 13
Omställning 23
Omställningsförsäkring 23
Organiserad brottslighet 53
Otrygghet 20, 41, 43, 48

Pappa 29, 30

Patient 36
Pension 39, 40
Pensionerade 19
Pensionär 39, 40
Personal 35, 36, 44
Personliga ombud 47
Personlig assistans 37
Polis 22, 35, 43, 44
Polisdistrikt 44
Poliskår 44
Polisstation 43
Polisutbildning 44
Politiker 37
Premiepension 40
Preparat 48
Prioritering 7
Privata inslag 17
Prov 45
Psykiatrisk vård 47
Psykisk sjukdom 43, 47
Psykiskt funktionshindrade 47
Påföljd 44, 45

Rattfylla 43
Regeringen 6, 29
Region 40
Regionala konflikter 53
Reglering 26, 40
Religion 10
Religiös konflikt 51
Reseavdrag 26
Resenär 28
Reservat 16
Rättighet 11
Rättvisa 44
Rättväsende 11

Samarbete 47, 51
Segregation 17
Sjuka 3, 20, 47
Sjukdom 12, 43, 47, 54
Sjukförsäkring 23
Sjukskriva 19, 23
Sjukvård 10, 14, 20, 29, 35,
36
Sjöfart 16

Skatt 3, 6, 11, 14, 17, 20, 22,
26, 29, 30, 40, 41, 48
Skatteregler 17
Skattesats 41
Skattetak 41
Skola 3, 6, 12, 17, 20, 25, 29,
31, 33, 35
Skolpersonal 7
Skuldavskrivning 54
Skyddstillsyn 44
Sluten ungdomsvård 44
Socialförsäkring 14
Socialstyrelse 37
Socialtjänst 44
Social välfärd 6
Speciallärare 33
Spelmarknad 18
Spelregel 51
Sponsring 18
Sprit 48
Stiftelse 17
Straff 43
Straffskala 43
Struktur 25, 26, 35
Studier 12
Stödpengar 25
Stödätgård 48
Svarthandel 40
Svenska företag 19
Svenska inkomstförsäkringar 25
Svensk ekonomi 51
Svenskundervisning 46
Syssetsättning 22, 45, 47
Säkerhet 26, 51, 53
Säkerhetsstrategi 53

Tandvård 37, 39
Tandvårdskostnad 37
Teknik 16, 35
Teknologi 51
Terrorism 53
Tillgänglighet 26, 29, 35
Tillstånd 46, 47
Tillsyn 37, 44
Tillsynsarbete 37
Tillsynsmyndighet 37

Tillväxt 26, 40, 53
Tjänst 20, 28, 29, 30, 44
Tjänstejobb 23
Tjänstesektor 23
Trafik 26, 28
Trafiksäkerhet 26
Trakasserier 10, 35
Transpersoner 11
Tryckfrihet 8
Trygghet 7, 8, 14, 20, 23, 25,
35, 40, 41, 43, 47, 48
Trygghetssystem 47
Tåg 28
Tågtrafik 28
Tätort 26

Undervisning 33, 46
Unga 11, 12, 37, 44, 45, 48
Ungdom 12, 17, 18, 26, 28,
39, 40, 43, 44, 48
Ungdomstjänst 44
Ungdomsvård 44
UNHCR 46
Uppehållstillstånd 46, 47
Ursprung 10
Utanförskap 17, 46, 47
Utbildning 6, 8, 12, 14, 20,
35, 46
Utförare 13, 36
Utlänning 46
Utlänningslag 46
Utmaning 19, 20
Utredning 36, 44
Utsatt 11, 12
Utsläpp 16
Utveckling 16, 26, 28, 35, 39,
48, 51, 54
Utvecklingskraft 26
Utvidgning 53

Valfrihet 7, 39
Vapen 53
Vara (varor) 19, 20
Vattendrag 16
Vattenkraft 16
Veckoslutshem 45

Vetenskap 31
Virus 54
Våld 7, 10, 20, 35, 43, 44, 48
Vård 3, 6, 12, 13, 14, 20, 26,
29, 35, 36, 37, 39, 44, 47
Vårdgaranti 35
Vårdgivare 36
Vårdkedja 35
Vårdnad 30
Vårnadsbidrag 30
Vårdpersonal 7
Vårdplats 47
Vårdvisare 36
Vägar 26
Välfärd 3, 6, 7, 20, 29, 47
Välfärdstjänster 29
Välstånd 8, 20, 45, 51
Väntetid 39
Växthus 16
Växthusgas 16

Yrkesliv 10
Yttrandefriheten 8
Yttre tjänst 44

Ålderdom 41
Åtagande 46
Återfall 43

Äga 8
Ägare 41
Äldre 11, 12, 13, 14, 28, 36,
37, 39, 41
Äldreomsorg 10, 13, 14
Älv 16
Änka 39
Änkling 39

Öppenhet 39
Östersjön 16
Övergrepp 10
Överlämnande 44
Överträdare 44
Övertygelse 11, 12

Bidra till ett bättre Sverige.

Det finns många sätt att visa ditt stöd och alla insatser är lika viktiga.

Arbeta aktivt.

Engagera dig som valarbetare och bidra till att vi vinner valet i september. Fyll i talongen så hör vi av oss!

Bli medlem.

Som medlem får du löpande information om moderaterna. Anmäl dig på moderat.se, ring 0939-100 30 00 eller fyll i talongen.

Bidra.

Vi har ont om resurser och tar tacksamt emot allt stöd vi kan få. Ge ett bidrag via moderat.se, fyll i talongen eller direkt på Postgiro 67 34 15-6.

Prenumerera på vårt digitala nyhetsbrev.

Genom vårt nyhetsbrev får du information så att du själv kan prata med vänner och bekanta om moderat politik. Registrera dig på moderat.se.

Tack för ditt stöd!

- Jag vill bli medlem i moderaterna
- Jag vill arbeta aktivt, kontakta mig
- Jag vill ge bidrag, kontakta mig

Namn: _____

Gatuadress: _____

Postadress: _____

Telefon: _____

Epost: _____

Vänligen texta uppgifterna.

Svarskortet kan också faxas till 08-21 61 23
Uppgifterna kommer att behandlas i enlighet med
personuppgiftslagen (PUL).

Frankeras ej.

Mottagaren
betalar portot.

Moderaterna
Box 2080
103 12 Stockholm

SVARSPOST
110209100
110 02 Stockholm

Om boken

Utgiven av moderaterna, 2006

Moderaterna

Box 2080

103 12 Stockholm

Tel. 08-676 80 00

info@moderat.se

www.moderat.se

Foto

Peter Knutson: sid 2, 9, 49, 52

Ulrica Vendelbo: sid 15, 24, 32, 34, 38, 42

Jessica Gow, Pressens bild: sid 21

Christian Gustavsson: sid 27

**Vill du veta mer om vår politik?
Besök vår hemsida, moderat.se,
för att få mer fakta och information.**

nya moderaterna